

Dikter /

Starkenberg, Ivar,

81 A Br.

National Library
of Sweden

STARKENBERG, Ivar

Pitt Linn
(Bv)
0

Sthlm
1911

Kungl. biblioteket

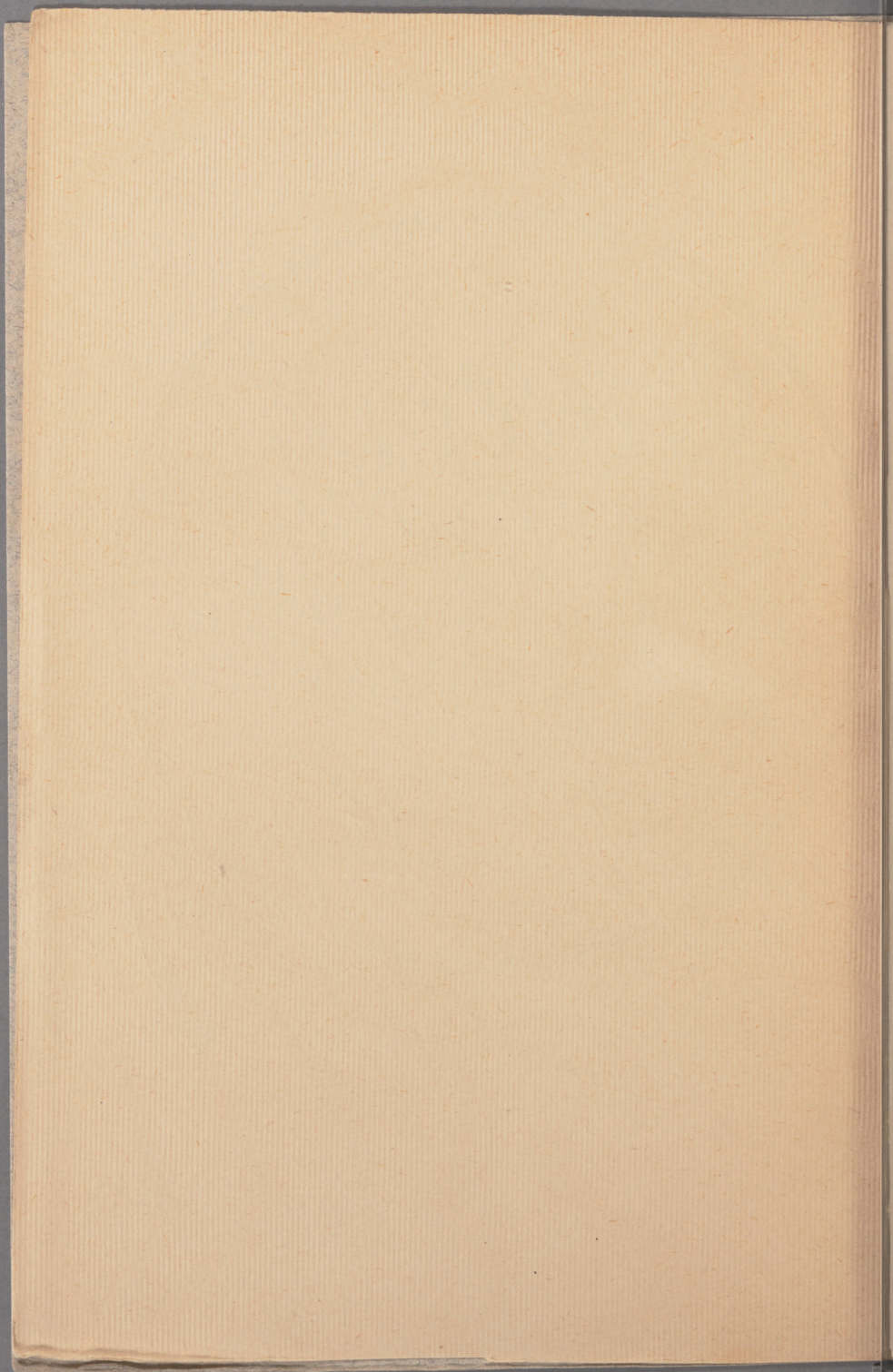

0 0000 000103680

R. Myhrmans
Förlag - - -

Pris 25 öre

DIKTER

AV

IVAR STARKENBERG
(BRITUS.)

R. MYRMANS FÖRLAG, STOCKHOLM 1911.

DIKTER

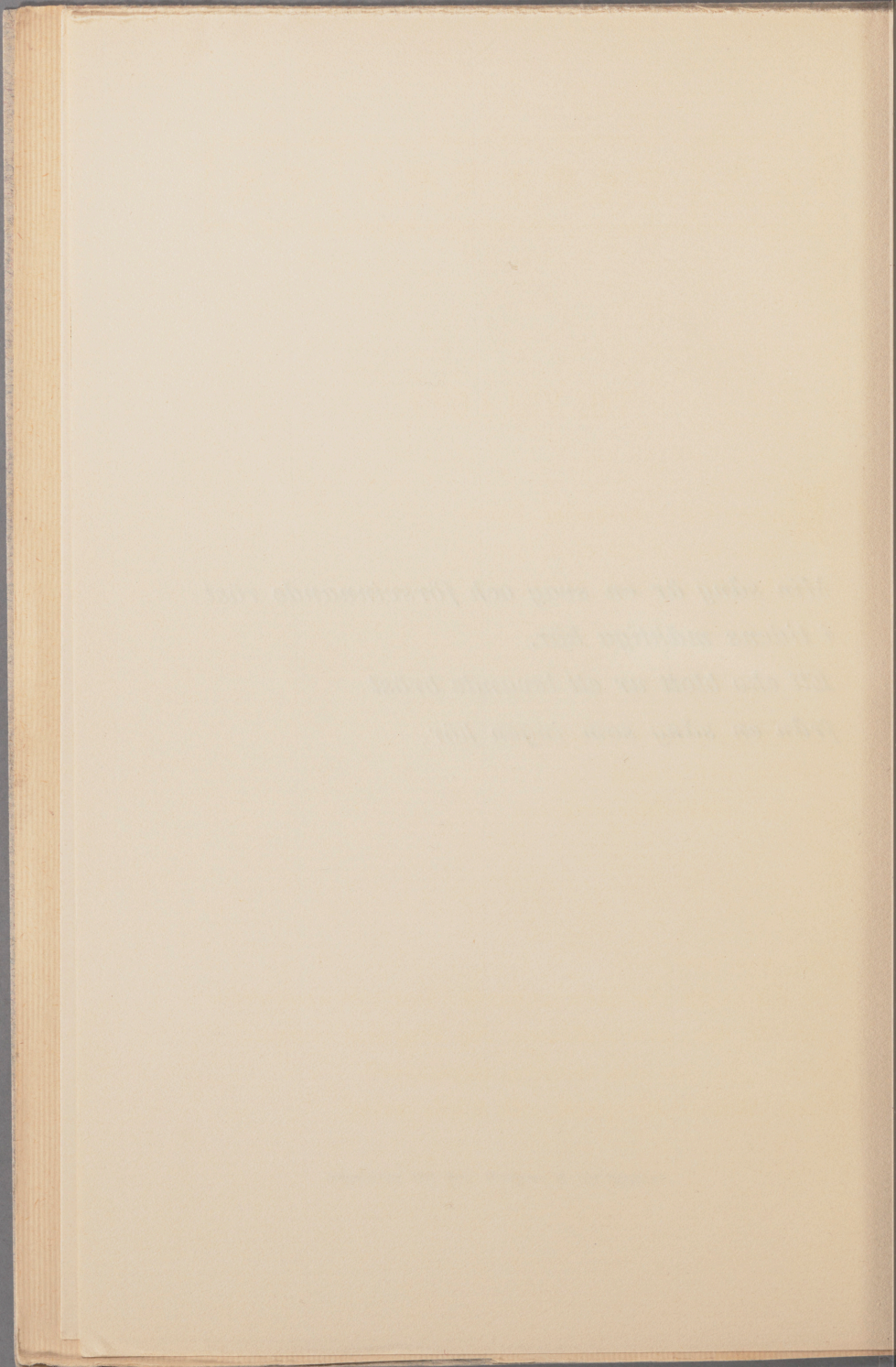
IVAR STARKENBERG

Stockholm 1911 Rob. Hultgren & Co tryckeri.

*Min sång är en svag och försvinnande röst
i tidens mäktiga kör.*

*Ett eko blott ur ett levande bröst
från en sång som ingen hör.*

TOLVSLAGET.

Nattens tolfte klockslag bävar
doft ännu i stjärnfull rymd,
där det gamla årets trötta ande svävar.

Siande med blicken skymd,
du lyss och spanar
ut mot ödesvidder skumma.

Säg vad anar
du där borta, där det kommande i formlöst kaos trevar.
Hör du dovt och mullrande den bragdens trumma,
vilken slår den nya världens stormappell
med stålstark kämpahåg och hårda nävar?

Eller hör du
bojors rassel än och suck från kyffen och från cell
eller vin av fogdens slavapiska,
eller hör du sålda själar viska
lismande och fegt som förr?

Säg vad hör du
i din lyssnan vid det nya årets dörr?

DE TYSTA HJÄLTARNA.

På historiens blad där höga
skuggors lysande bedrifter
i gloirens skimmer stå.
Tysta hjältar syns I föga
Ej i välvda kungagrifter
Edra minnens genier gå.

Ej när fältherrns hjässa kröntes
skönt med segerärans lager
nämndes Edra ringa namn.
När de höges gärning löntes
ställd i välbehaglig dager
gömdes Ni i glömskans famn.

Ser jag så historiens vävnad
brokigt skiftande av segrar,
stormar eller nederlag,
då bakom de stores levnad
våldig, mörk en här sig lägrar,
män med tärda, grova drag.

Män som kämpat tyst och lidit,
män som fått sitt liv föröda
tåligt under tunga ok.
Människor som strävsamt stridit
under gråa dagars möda
onämnda i hävdens bok.

Ingen täljt de myriader
tysta hjältars mannadater
under seklers långa lopp.
Ingen präntat minnets rader
över mödans grå soldater
deras strävan liv och hopp.

Moloks gudom blev ni dömda
till att tjäna, vilken kräver
offer ifrån far till son.

Fast ni slumrar evigt glömda
eder stora gärning lever
ändock trots förakt och hån.

Edra mödors frukt förnyar
sig med tusen starka armar
rikare för varje dag.

Där ni röjt för städer, byar
livets hätska jäktan larmar
högt med tusen toners slag.

Där står smeden seg och sotig,
glödens röda gnistor spraka
kring hans tunga slaggas gång.
Där går statarn grå och knotig,
böjd och kuvad att försaka
mödans skörd och rika fång.

Där, till risk för liv och lemmar,
i den sol- och luftutstängda
dammiga fabrikslokal'n,
i ett vin av hjul och remmar
arbetsklädda män stå trängda,
längtande till kvälls-signal'n.

Där styr lotsen ut att rädda
liv i höstenattens vilda
stormar på det vreda hav.
Där en fattig mor skall bädda
under tårar tysta, milda,
enda barnets unga grav.

Hell er, tysta hjältar alla,
myriader dolda vågor
djupt i tidens breda ström.
Högt en gång er hymn må skalla
när den nya dagens lågor
lyser släktets morgondröm.

BYGGET.

Dagen står vindlös och lugn,
glödande solspjut stinga och sveda.
Solens flammande ugn
flämtar hett
och luften bländar och brinner.
Högre och högre hinner
ställningens träskelett,
bjälke till bjälke och bräda till bräda.
Staden stekes på Junis spett.
Bördornas barn förbanna.
Svidande svett
från hår och från panna
plöjer sig ränder i kalkdammig hud. —
O, Herre Gud,
skall aldrig jäktandets hjulverk stanna!

II.

Dag från dag vår väg vi vandra,
samma mål och samma möda.
Vi få bygga hus åt andra
för att få en skälig föda.

Mur vi resa, valv vi välva,
ljusa hem med hägn och ro.
Men de våra och vi själva
få i skumma kyffen bo.

Högt må dagens verktyg bullra
innan året glider mot
tider, då man dovt hör mullra
vintersvältens hårda hot.

III.

Där nere står parken i solens sken
lövljus, med ansade land
och barn som leka på skuggig sand.

Åh!

Fjärran från strömmen hän
ljuder en ångpipas låt
mellan parkens trän.

Var det en fästlig sommarlustbåt,
som styrde mot Saltsjöstränder?
Den låten var ej att lyssna åt
för er, som med hopbitna tänder
och kläder, som klibba kring bål och ben
med värkande ryggar och valkiga händer
bära och bygga sten på sten.

FRIHET.

Säg var tumlar ditt väsen, du skönaste ord
som klingat från människomun.

Var blommar ditt rike på bojornas jord,
var finns dina rikligt dukade bord
och din evigt kristallklara brunn.

Finns en fläkt av din ande i högstämda tal
mellan vinet och taffelns musik
bland blomrika fraser vid lyftad pokal
i festklädd och furstligt skimrande sal
bland en högst distingverad publik.

Eller åskar din röst och flammar din eld
med stämman från blodröd tribun,
som slungar granater mot våld och våld
och fordrar de fattigas rättmätna gäld
med styrkan av domens basun.

Eller dväljes du kanske i ödemarksland
då vidder, där steppernas hästar i vild
karriär rusa hän emot kvällsolens brand.
Eller kanske där örnen från havets strand
styr ut i en rymd från synvärlden skild.

Ibland oss dina vindar på irrande färd
de bära blott dröm och idéers flarn.
Men en gång de styra vår längtans färd
med svällda segel hän till den värld,
som hägrat i sekler för människors barn.

EN DRÖMMARE.

Senhöstkvällen svalkas, solen har gått ner,
himlavalvets fält står hårt och kallt i färgen.
Mot en fond av stål, svart som järn man ser,
takens taggkontur av stans fabrikskvarter,
stämningstom och arm, med barackerna bland bergen.

Lyktor lysa grönt i kvällens halva ljus,
gruppvis arbetsfolken trötta hemåt vandra.
Färre åkdon rulla, doft med dämpat brus
smäller någon spårvagn mellan tysta hus.
Ensam går en man, avskild från de andra.

Brist och armod grina genom rockens hål;
hans gestalt är böjd och hatten djupt i pannan.
Stegen släpa tunga, liksom utan mål,
i en värld av gatsten, murar, järn och stål,
men bak ögonlocken lever dock en annan.

Solen spinner guld över drömskön trakt,
rosor dofta tunga i den svala kvällen.
Glatt och ungt och skönt, till fullkomning brakt,
folket går till dans vid cymbalers takt
ifrån solnedgång till dagens hanegällen.

Evig sommar strör blommors ymnighet
skiftande och grant över gröna gården,
där vid flöjters ljud hjordarna gå bet
mellan skogens vall, skymningstrolsk och tät,
vilken, som en mur, står mot yttervärlden.

Fruktträdgårdens blom lysa skärt och vitt,
mellan gårdens lummigt gröna lindalléer.
Och fontänens stänk yr i solen, spritt
från en bronsnadjad i rabattens mitt,
ibland dalior, reseda och penséer.

Sommarljus och glad med vita gavlar står
villan, lugnt i lä, med luftiga gardiner,
Och däruppe kammar hon sitt blonda hår,
medan morgonvinden genom fönstret slår
dofter av syrén och ångande jasminer.

Sedan dagens gud har sin fackla fält
och när nattens smycken blänka i det höga.
Och när vinden dör och i blommans tält
dagens vackra ijaril slumrat in så sällt
i en blå alkov, då lykta vi vårt öga.

*

Så han diktar glatt sin idyll, men ack
bäst han gett sin saknad längtans lösa tömmar,
skakades hans kropp av en hostattack
och han vacklar in i en grå barack
ensam med sin sorg och sina stackars drömmar.

Senhöstkvällen svalkas, solen har gått ner,
himlavalvets fält står hårt och kallt i färgen.
Mot en fond av stål, svart som järn man ser
takens taggkontur av stans fabrikskvarter
stämningstom och arm, med barackerna bland bergen.

JUL.

Knäfall och sänkta huvud! Ingen är rak.
Dovt dåna klockornas malm.

Bred och tung flyter orgelns musik
under templens tak.

Alla i bön och samfälld psalm
tacka och lova och kyssa en flik,
som faller ur krubbans halm.

Den svage glädes och ler
av nåden överskyggad.
Det darrar ett budskap ner,
att hans salighetslott är betald och betryggad.

*

Därute, i pressande vinterpansar,
ligger den jord som sekler förbannat,
med alla de blodade spåren
strödda med gnistrande snökristaller.
Våldets klubbor och lansar
lura än i snåren.
Ingen fridshälsning stannar
hetsen, där broder för broder faller.

*

Den starke går ensam med trotsburen panna
hög, genom virrvarr och vacklande strider
frälsningens tiggande böner förbi.
Haglar det sten, eller regnar det manna
bryr honom lika, han fröjdas och lider
med stoltare själ än vi.

KARRIKATYR.

HON:

Ett mellanting av brackigt à la Trosa
och djärvt mondänt av nyaste Paris.
Chic, gud ske lov, och juste på alla vis
hon styr var kväll längs Strandvägen sin kosa.

Och männens blickar nästan vedbränt osa
av blodhett honbegär, men kall som is,
med minen hos en misskänt ren novis,
hon går förtalets Via Dolorosa.

På varje gest hon håller vaksam vakt
och bygger, blygt betagande, sin makt
på var detaljs beräknade effekt.

Den mun, som knappt ett själfullt ord har sagt,
den gnolar tanklöst glad en bostontakt
och ler så sött, halvt barnafromt, halvt fräckt.

HAN:

Bland cirklad parknatur i Esplanaden
han gör sig bäst ändå av all publik
med all sin doft av mysk och kosmetik
och all sin grace i midjan och i vaden.

Som klippt direkt ur skraddarmodebladen
av sista snitt och ej det minsta lik
den fläkt av bondsunt och förment komik,
som kanske smått förirrat sig till staden.

Han ler ett fint och flickförflackat flin,
har armband, går på stans konditorin
och läspar svagt och gör om r till v.

Dock är den roll han fått i komedin,
där livets skilda marionetter le,
likväl rent fysiologiskt maskulin.

DE OBÖJLIGA.

Skall varje fjärrtänkt mål som bubblor brista
och stoftets sånger mista färg och klang?
Skall varje trotsigt lösenord som sprang
från unga läppar, must och värma mista?

Skall ingen hävdens penna runor rista,
som nämner högt den tappraste falang,
vars kämpahåg ej någon makt betvang,
men som sitt öde hånat i det sista?

Må tidens blinda flöde släcka branden
och edra bragder rinna ut i sanden
och varje spår av edra led förgå.

Må svultna korpar edra slagna gnaga
och bål och maskar livets gåva taga,
er sista tanke blev ett trots ändå.

ETT HÖSTTRÄD.

Dovare visorna tona,
dämpade sorgsna och spröda
sen hösten slog sår i din krona,
där bladerna lysa röda.

Omkring dig ett stilla och fruset
dödens leende lyser.
I frostbleka höstdagsljuset
grenarnas nervnät ryser.

De vissnade löven hölja
med flammiga mattor marken.
I renare linjer bölja
skiftande former i parken.

Som glas ligger vattnet och speglar
i vägarnas hjulspår och gropar,
ett solhav av blått vari seglar,
mot söder, flyttfoglars hopar.

Däruppe är flykt och lycka
och frihet utan förskyllan.
Här nere dig bojorna trycka
med rötterna djupt ner i myllan

Ditt trälliv skall döden skona
långt sedan de äro döda,
som sjungit och byggt i din krona
där härjarens hugg nu blöda.

FATTIGMORS VAGGVISA.

Sov nu mammas lilla,
slumra sött och stilla.

Sov och dröm,
glöm
världens villa.

Mörk och tung går färden,
kall och hård är världen.
Här är frid
vid
huvudgården.

Plocka med små händer
guld i drömmens länder.
Skatter här,
när
hem du vänder.

Kommer mödans vaka
bjuder den försaka;
allt du har,
tar
den tillbaka.

Allt i drömmen givet
blir förhärjat, rivet,
lagt i grav
av
vakna livet.

Därför skall du lova
mamma snällt att sova.
Du har blott
fått
drömmens gåva.

BÖN.

Mitt öra leds vid ljudet av din skramla
du gycklande och fräcka harlekin.

De väcka äckel, dina tomma flin
och dina roligheter, utnött gamla.

När mot en vänfamn mina händer famla
du räcker bågarns sista tröst av vin.
Du ler med hånfull och satanisk min,
när mina ljusa drömmars korthus ramla.

Nu vill jag bort från dig och från ditt bord,
du blodlöst kalla mänskenssjäl som lyser
med grunda tankars vitstillvrängda ord.

Jag vill ha enkla ord som smeka mjukt
ett ensamt, fattigt hjärta som är sjukt.
Jag vill ha värme för en själ som fryser.

MINNESVAKA.

Det känns så underligt lugnt i kväll,
så vekt och varmt i mitt sinne.
I dämpad ton, som av mjuk pastell,
djupnar allting härinne.

*

Far, jag ser dig sova trött av år och vaka,
stilla faller ljuset över huvudgården.
Du är vit i håret, vit om kind och haka,
efter kamp därute i den hårda världen.

Alla steg du tagit, bördorna du burit
gjort dig böjd och gammal under enslingsåren
Storm och bistra öden många fåror skurit
i din brynta hud och blekt och tunnat håren.

I din dröm du ler. Ett älskat möte stundar
på en rosenväg, där törnet mistat udden.
Du nu ser lycklig ut, där du ler och blundar
och mors porträtt ser ned från väggen ovan kudden.

*

Det stiger i kväll något varmt och vekt
från dagens kolnade bränder.
En kort minut var min panna smekt,
som förr en gång av min moders händer.

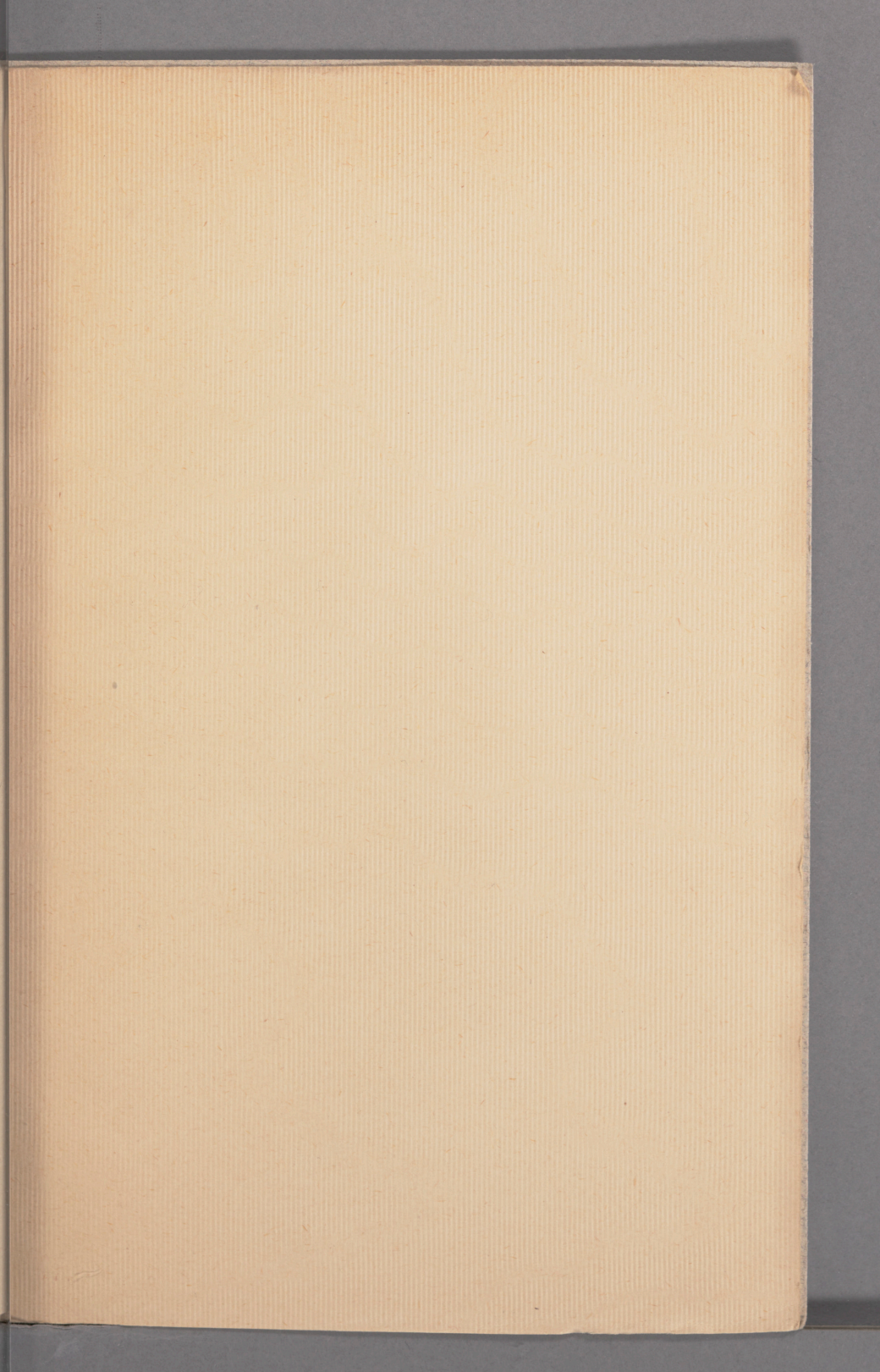
MIN KÄRLEKS VISA

I sanden runno mina år
och allt dog bort, som blodet bar,
med doft av vin och kvinnohår,
tills ingenting blev kvar.

Då kom du, som jag anat dig,
du barn av jord och sol och sky.
Ditt skratt, din blick, din friska hy
blev läkedom för mig.

Mitt verk, min framtid hör dig till,
mitt liv för dig jag ger.
Om du går bort, jag tror, jag vill
ej leva mer.

Rob. Hultgren & C:o
Boktryckeri - - - - -
Stockholm - - - - -

